

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 78

Leto XXV. Št. 6.
Krajev, 8. februarja 1941.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Pomemben govor dr. Kulovca

Na zborovanju okrajne JRZ v Celju je imel preteklo nedeljo pomembni načelni govor novi predsednik stranke dr. Kulovec. Govor je temeljno pomemben, ker je novi predsednik pokazal smer svojega bodočega dela, ki se kaže v nadaljevanju in zvestemu čuvanju ter ohranitvi dediščine nesmrtnega voditelja dr. Korošca.

V začetku svojega govora je voditelj dr. Kulovec predvsem poudaril složnost naše stranke in njenega članstva, ki se je pokazala ob smrti njenega voditelja in prevzema njegove dediščine. Videli smo, da se je vodstvo stranke kot tudi članstvo dobro zavedalo pomena enotnosti in neločljive povezanosti, kajti le to nam bo zagotovilo, da bomo prebrodili vse težke preizkušnje, ki nas še čakajo. Ta enotnost in povezanost vseh stanov v enotni stranki sta pomagali, da je ostala stranka nerazcepjena, da so pristajali imeli polno zaupanje v vodstvo stranke in da je novi voditelj lahko ohranil dosedanje stanje in odnose do Belgrada. Obenem pa je moč stranke še bolj porastla. Pokazalo se je, da smo zrel politični narod in da je naša stranka opravljena in edina zastopnica našega naroda. Tega nam danes ne more nihče odvzeti, še manj pa oporekati.

Vzburkanost sedanje časa in pričakovanje usodnih odločitev pa nalaga ne samo naši stranki, ampak tudi vsem drugim slovenskim strankam, da usmerijo svoje delovanje za skupno blaginjo svojega naroda. Zato je pozval dr. Kulovec vse, ki so dobromislečni in ki jim je kaj za narod, k sodelovanju, da presojamo vse naše javno življenje z vidika hierarhije vrednot. Vemo, da se nam očita z mnogih strani, da nismo za skupno delo z drugimi skupinami. Kakšno naj bi bilo to skupno delovanje, to nam ni težko pokazati. Mi, ki imamo številčno in organizatorično najmočnejšo stranko, se pač gotovo ne bomo podrejali vodstvu manjšine in tistih, ki so bili doslej naši največji načelni nasprotniki. Imamo jasna načela v politiki, naša klobja je bila in bo ostala vedno načelna. Klju btemu pa ne izključujemo sodelovanja z drugimi skupinami. Sodelovanje pa bi bilo mogoče le tedaj, če bo nasprotnik poznal dovolj samozataje in uvidenosti. Če bo tega dovolj, se mu ne bo težko podrediti priznanemu vodstvu. Pomirjenje in sodelovanje pa služi celemu narodu in zato ne sme nihče iskati le svojih osebnih koristi.

Kot doslej, tako tudi v bodoče ne poznamo nobenega sodelovanja, še manj pa kakega izmirjenja z levičarstvom in komunizmom. To je najhujši sovražnik našega naroda in države. Komunizem je kuga moderne družbe. Širijo ga plačanci od tujine, sinovi bogatih liberalnih staršev, ki niso še nikoli niti malo okusili bede. V svojem govoru je dr. Kulovec izrecno poudaril, da bo prišla v tem oziru močna in trda roka, ki bo znala izgnati iz našega naroda vse elemente anarhije. Te besede iskreno pozdravljamo in se zavedamo, da je to upravičena zahteva celega naroda. Upravičena zahteva zato, ker moramo iztrebiti iz našega naroda vse, kar nam je tujega in škodljivega. Mi hočemo, da bo narod zdrav in neokužen od pogubnih idej.

V nadaljnjem svojem govoru je dr. Kulovec prešel na splošni politični položaj v naši državi. Omenil je, da je politični položaj trdno v rokah vlade narodnega sporazuma. Naša želja pa je, da ostanemo v dobrih odnosih in razmerju tako z Belgradom kot z Zagrebom. Vztrajamo pa še vedno in to tudi odločno na zahtevi po uresničitvi slovenske samouprave. Naša preč ne vodi naravnost v Belgrad, ampak gre preko Zagreba. Če je dobila Hrvatska svojo samoupravo, bo prav gotovo lahko uresničiti slovensko zahtevo. Potrebno je, da letos, ko bo prezel v svoje roke vladarsko žezlo mladi kralj, da mu prinesemo državo, ki bo notranje urejena in v kateri bodo zadovoljni vsi narodi. Iz besed novega voditelja sledi, da bo naša zahteva še bolj odločna.

Gasilske zanimivosti

Iz gasilskih vrst smo prejeli in objavljamo: Gasilstvo posveča svojo skrb: bližnjemu v pomoč. Med pravimi gasilci se je izoblikovalo iskreno tovarištvo in smisel za požarovalno in vsebinsko delo v korist bližnjega. Zato je gasilstvo tudi vedno stremelo za tem, da je bilo neodvisno od dnevne politike.

Pri posameznih četah smo že preje opazili poizkuse posameznikov, da bi uporabljali gasilce za svoje osebne ali celo strankarske namene. Ponekod je to uspelo ter so člani nekaterih gasilskih čet največ nevedo služili političnim interesom. Večina pa je ostala zdrava in je odklanjala vsako misel na tako odvisnost. Zato se ne smemo čuditi nasilnim razpustom gasilskih uprav v času nasilnega režima. Ohlastniki so pač hoteli tudi gasilstvo upreti v svoj pogubni politični stroj. Razrešeno so bile sposobne gasilske uprave in na njih mesta so prišle po večini neizveštane in nesposobne uprave. Ugled gasilstva je padel. Nismo pozabili še tistih časov.

Šele leta 1937 je uspelo potegniti gasilstvo iz dnevne politike. Razrešena je morala biti kranjska župa, ker jo je vodil izrazit politični človek, znani Križnar iz Stražišča, s sodelovanjem načelnika kranjske čete Mayr Rica. Načelnika Mayr Rico so takrat hoteli mnogi opravičevati, češ da je bil osebno proti razrešitvam uprav, ki so se izvršile zgolj iz političnih razlogov ter da je pravi gasilec, ki se ravna le po gasilskih smernicah. Tudi odgovorni urednik „Gorenjca“ je bil toliko naiven, da je verjel tem govoricam ter ga je predlagal za pričo o tem, da je zaradi političnih razrešitev gasilskih uprav odstopil kot starešina župe. Načelnik Mayr Rica pa je pod prisego izpovedal, da je odstopil zaradi prezapovednosti, ne pa iz kakega protesta proti političnim razrešitvam. Tako je Mayr Rica sam demantiral vse take govorice in se izjavil za solidarnega z nasilji, ki jih je prejšnji režim izvršil nad gasilstvom. Vsi gasilci smo pač morali verjeti njegovi zapriseženi izpovedi in poučiti vse naivneže, da pravo gasilstvo ne more z njim računati. Leta 1937 je bilo tedaj nujno potrebno, da je župno upravo prevzelo novo vodstvo, ki je imelo nalogo, da odstrani iz gasilstva pogubni politični vpliv.

Kakor je bila ta sprememba idealno zamišljena tako je deloma pač zaradi običajnih človeških slabosti ni bilo mogoče izvesti. Posebno izbira novega tajnika ni bila v vsakem oziru posrečena. Novi tajnik Ivanc Boris, je bil sicer odločen in delaven, vendar je iz prejšnjega svojega vojaškega poklica prinesel s seboj nekaj pojmov, ki se niso povsem skladali s preprosto mentaliteto gasilcev. Gasilci smo sami izvršili spremembo in ga na prihodnjem občnem zboru nismo več volili za tajnika.

Novi starešina šolski upravitelj Japelj je skušal združiti gasilce vseh struj za skupno plodonosno gasilsko delo. To njegovo dobro voljo in zaupljivost do vseh gasilcev na sta na svoj njima lasten način izgrala načelnik kranjske čete Mayr Rica in v letu 1940 na njegov predlog izvoljeni tajnik učitelj Maks Twrdy.

Ob koncu svojega govora se je dr. Kulovec dotaknil tudi naše zunanje politike. Ostali smo kot otok miru sredi razburkanega morja. Vojna, ki divja okoli nas, nam je prinesla veliko neprijetnosti. Toda vse te žrtve razumemo in jih radi dajemo za ceno krvi, ki bi tekla ob naši neprevidnosti. Dolžnost nas vseh je, da se v teh časih združimo in strnemo, ker hočemo svobodo, hočemo svobodno živeti in biti sami gospodarji na tej zemlji.

Govor dr. Kulovca nam jasno kaže, da bo tudi novi predsednik hodil po stopinjah svojega velikega nesmrtnega prednika. Kot smo vedno imeli zaupanje v politiko pokojnega voditelja, tako nam dajejo besede novega voditelja novo upanje in pogum. Prepričani smo, da je ta politika dovolj zdrava in premišljena. Tako politiko bomo vedno podpirali.

dy. Načelnik kranjske župe je kazal vso pripravljenost za sodelovanje ter je kranjska četa sodelovala na župnih prireditvah v Predosljkih in na Planini v Kranju s svojim orodjem. Račun za te nastope pa je poslala gasilski župi, česar nobena druga četa ni storila. Seveda so bili v tem računu tudi stroški za uporabo avtomobilov na teh župnih prireditvah, četudi je avtomobile uporabljala kranjska gasilska četa sama.

Govori se tudi, da je načelnik Mayr Rica na uslužen način dal na raspolago osebni avtomobil kranjske čete članom župne uprave ne samo za gasilske potrebe, ampak menda tudi za nekatere privatne vožnje. Nekateri trdijo, da je avto prepustil le proti povračilu stroškov za bencin, drugi pa trdijo, da je zahteval odškodnino za kilometer po 1.50 din. Če bi šlo le za povrnitev bencina, bi bile stale vožnje približno le po 50 par za km. Pa tudi povračilo teh stroškov sprva ni zahteval, ker je tedaj kranjski gas. č. župna uprava poskrbela iz hvaležnosti za izredno podporo 3.500 din. Roka roko umije. Kranjska gasilska četa je bila očitno zadovoljna in od svojega načelnika vsaj kolikor je znano, ni zahtevala nobenih natennejših računov. Bolj nerodno je to za neštevne dobrotnike kranjske gasilske čete, ki svojih podpor ne dajejo zato, da bi kranjska četa dajala v svojo lastno škodo svoj avtomobil na raspolago drugim korporacijam. Župstarešina Japelj pa je moral svojo zaupljivost nasproti širokogrudnemu načelniku kranjske čete drago plačati. Tik pred potekom triletnega zastarelega roka je kranjska četa vložila tožbo na plačilo stroškov za avtovožnje, ki jih je izvršila župna uprava, pa tudi stroškov za vožnje, ki jih je opravila kranjska gasilska četa na župnih prireditvah. Župna uprava je plačala takoj vse stroške za vožnje, ki jih je opravila župna uprava sama, uprla pa se je stroškom, ki jih je gasilska četa napravila sama na župnih prireditvah.

Tu je na zaupljivi starešina doživel še drugo razočaranje za njegovo stremeljenje, da izloči iz gasilskih vrst vsako politiko. Njegov stanovski tovariš in od njega predlagani tajnik župne uprave Twrdy Maks je pripravil blagajnika župne uprave do tega, da sta brez obristanka starešine plačala kranjski gasilski četi tudi te stroške in vse pravdne stroške, tako da se kranjska gasilska četa nad tem ne pričaokovanjem uspehom pač sme radovati.

Dobro mišljeno gesto župne starešine je njegov stanovski tovariš izigral tudi tako, da je začel organizirati svoje somišljenike in so se politični boji v gasilskih vrstah zopet začeli pojavljati. Za pretvezo temu nastopanju pa je vzel delovanje prejšnjega župnega tajnika, ki je bil že itak izločen iz župne uprave ter so bili obračuni na občnem zboru že odobreni. Hotel je imeti pojasnila o svojčasnih avtomobilskih vožnjah, ki jim je bil botev načelnik kranjske gasilske čete in od katerega je itak vsa pojasnila mogel dobiti. Vsaj drugače si ne moremo pojasniti njenih ozkih stikov. Če se starešina Japelj ni spuščal v ta bolj politična kot stvarna vprašanja, ga končno razumemo.

Prav klasičen primer stanovske kolegialnosti in pravega gasilskega družna, kakor ga razume seveda le učitelj Twrdy Maks, pa je doživel starešina Japelj tudi v naslednjem primeru. Ko je bil starešina Japelj premeščen iz Smlednika na Primskovo, se je dogovoril z gasilsko četo na Primskovem, da bo gasilska četa njega sprejela za člana, zato pa bo starešina Japelj predlagal učitelja Twrdyja za župnega tajnika. Starešina Japelj je držal besedo in tudi uspel. Ko pa se je obravnavalo vprašanje sprejema starešine Japelja za člana primskovske gasilske čete, je učitelj Twrdy Maks izostal toliko časa od seje, da je četa uprava odklonila sprejem in se šele nato pojavil na seji. Za nas gasilce to ni gasilsko. Kako bo učitelj Twrdy Maks pred stanovskim forumom ta način ravnanja zagovarjal, nas gasilce ne zanima.

Te spomine smo morali osvežiti in položaj razjasniti, ker so JNS-arji živahno na delu, da zopet osvojijo kranjsko gasilsko župo za svojo stranko in jo uprežejo v strankarski voz.

Ko je župni starešina Japelj uvidel, da je izigran je odstopil. Gasilska zajednica je nato razpustila župno upravo in imenovala začasno upravo. V začasni župni upravi tudi ni več učitelja Twrdyja, kar je gasilska zajednica storila zaradi tega, ker hoče izločiti iz gasilstva vsa politična trenja. Odlok gasilske zajednice pravi, da je razrešitev bila v interesu gasilstva potrebna.

Odlok gasilske zajednice pa je naše JNS-arja globoko zadel. Trdno so pričakovali da jim bo gasilska župa s pomočjo nekaterih njihovih prijateljev kot zrelo ja-bolko padla v roke. Niti oni niti njihovi prijatelji niso prišli na račun. Puške pa vendar niso vrle v koruzo. Začeli so z okrožnicami in raznimi posevkami. Tako je razposlal razočarani učitelj Twrdy Maks vsem gasilskim četam posebno okrožnico, v kateri skuša prikazati razrešeno župno upravo kot nerodno in celo nepošteno.

Mi gasilci ne zagovarjamo nobenih nepravilnosti, ne zdi se nam pa nikakor umestno, da se s takim enostranskim prikazovanjem vnaša v gasilske vrste politiko in z nerodnimi ugovorivami škoduje tudi gasilski stvari sami. Gasilska zajednica je itak izvedla revizijo in smemo gasilski zajednici dovoljno zaupati, da je vse stvari uredila, kolikor so bile ureditve potrebne. Mi nimamo vpregleda niti v revizijske spise niti v spise župne uprave, kakor tudi ne v račune kranjske gasilske čete. Zato samo na podlagi števil, ki jih prikazuje učitelj Twrdy, hočemo pokazati, da tako prikazovanje stvari ni gasilsko in ni v gasilskem interesu.

Twrdyjeva okrožnica pravi, da je župna uprava v letih 1930 do 1936 porabila za avtovožnje skupno 3.807.50 din. Okrožnica pa ne pove, po kateri tarifi so bili ti stroški zaračunani in če se niso morda izvršile tudi kake privatne vožnje. Ako se je uporabljal zgolj osebni avtomobil kranjske gasilske čete, (župni starešina je bil dolga časa načelnik kranjske gasilske čete) je mogel biti zaračunjen km po 0.50 din. Potemtakem je župna uprava mogla prevoziti v teh letih 7.615 km. Ako pa vzamemo vožnje v letih 1937 do 1939 z avtotaksijem samo po 4 din, bi pri znesku 8.495.75 din župna uprava mogla prevoziti le 2.127 km. Če bi se k temu prišlo še avtovožnje z osebnim avtomobilom kranjske gasilske čete za znesek 3.272 din (ostalo so stroški kranjske gasilske čete same), bi pri tarifi 1.50 za km, župna uprava prevozila še nadaljnih 1.656 km, torej skupno največ 4.908 km, torej komaj dobro polovico tega, kar je prevozila župna uprava v prejšnjih letih. Učitelj Twrdy Maks bi bil prav storil, če bi uporabil vse svoje računске sposobnosti in nam v svoji okrožnici iz avtomobilskih vožnje prikazal tudi s te objektivne strani.

Ako učitelj Twrdy ugotavlja — dokazov ne navaja — da so se izvršile vožnje tudi v kraje, kjer gasilskih čet sploh ni, dalje izven župnega območja, in da so se vozili z avtomobili na stroške župe tudi nečlani, s tem nehoti postavlja kranjsko gasilsko četo v čudno luč, zakaj je take vožnje za negasilске svrhe sploh trpela. Na podlagi takih pavšalnih očitkov bi se mogel dobiti kdo, ki bi zahteval čiste račune pri kranjski gasilski četi. Nam pravim gasilcem pa je to nov dokaz, da okrožnica ne služi nobenim gasilskim svrham, ampak da ima zgolj politično ozadje.

Učitelj Twrdy v svoji okrožnici popolnoma zamoli, da je bila v letih 1937 do 1939 potrebna večja delavnost župnih uprav, ker je bilo treba napraviti gasilske čete očistiti političnega plevela in vzbuditi pravo gasilsko zavest ter vzbuditi gasilske čete za uspešno delovanje. Številni novi gasilski domovi in nebroj novega gasilskega orodja zrovorno pričajo o uspešni pobudi župnega delovanja. Vršil se je tudi gasilski kongres, vršile so se tudi župne prireditve, ki so zahtevale mnogo stroškov in od katerih se je n. pr. župna prireditve na Planini zaključila celo z majhnim deficitom.

(Dalje na drugi strani spodaj)

Delavski obzornik

Članstvu podružnice ZSD Kranj

Članom podružnice ZSD v Kranju poročamo, da bodo odslej dalje uradne ure vsak dan od 4. do 7. ure popoldne. V nedeljah in praznikih pa od 9. do pol 12. ure dopoldne v pisarni organizacije v Ljudskem domu, drugo nadstropje.

Naloge Delavske zbornice

V zvezi z ustanovitvijo ekspoziture Delavske zbornice v Kranju je prav, da delavci in nameščenci poznajo naloge in dolžnosti te ustanove.

Delavska zbornica v Ljubljani ima svoj delokrog določen s pravili potrjenimi od ministrstva za soc. politiko iz leta 1923. V okviru teh pravil določa upravni odbor delokrog svojih ekspozitur. Naša slovenska zbornica ima sedaj tri take ekspoziture: v Mariboru, Celju in Kranju ter večje število poročevalcev v industrijskih središčih.

Delavska zbornica je stanovska predstavniška delavcev in nameščencev. Njena naloga je ščititi gospodarske, socialne in kulturne interese vseh delavcev in nameščencev na svojem področju. To svoje delo opravlja s tem, da daje poročila, mnenja in predloge državnim in samoupravnim oblastem o ureditvi delovnih odnosov med delojemalci in delodajalci, v zadevi zavarovanja, delovnega trga, del. stanovanj, socialne higijene in v vseh zadevah, ki se direktno ali indirektno tičejo interesov delavcev in nameščencev. Vrh nadzorstvo, da država in samoupravna oblastva pravilno izvršujejo zakone in odredbe nanašajoč se na delovno pravo in korist delavcev in nameščencev. Posreduje pri sklepanju kolektivnih pogodb in poravnavanju sporov med delodajalci in delojemalci, ako to zahtevajo interesirane stranke. Vodi točno evidenco nad delavskimi in nameščenskimi organizacijami, vzdržuje z njimi stalno zvezo in vpliva na njih delovanje. Vodi in zbira statistiko o vseh vprašanjih, ki se tičejo delavstva in nameščencev.

Sedanja uprava Delavske zbornice v Ljubljani je že mnogokrat s svojimi akcijami in iniciativami delavskega in nameščenskega stanu dokazala svojo delavnost. S sklepom, da v Kranju ustanovi ekspozituro je temu svojemu delu dala časten pečat, ki žanje priznanje in zahvalo tudi v krogih, ki so delo sedanje uprave omalovaževali in stali ob strani.

Kako je bila ekspozitura v Kranju potrebna delavstvu, dokazujejo številni obiski že po prvih dneh ustanovitve.

Mladim delavcem-kam

Vse mlade delavce in delavke, ki imajo voljo podrobneje spoznati delavsko gibanje, njegove stanovske strokovne organizacije, njegovo pisano pravico in tudi vse težave, ki se delavskemu pokretu stavlajo na pot v njegovem udejstvovanju, vabimo, da pristopijo v že organizirano vrsto mladih delavcev in se v nedeljo dopoldan ob 9. uri zglasijo v pisarni ekspoziture Del. zbornice v Kranju.

Vsako nedeljo dopoldne se bo vršilo predavanje iz delavskega pokreta v mali dvorani Ljudskega doma. Pristop k tem koristnim predavanjem imajo pa samo delavci in delavke od 18 do 25 leta starosti. Ta strokovni tečaj vodi vodja ekspoziture g. Gaser Albin.

Spoznavaj samega sebe in svoj stan ter pridil!

Vsemu tekstilnemu delavstvu

V zvezi z medznim gibanjem tekstilnega delavstva v celi Sloveniji, priredi kranjsko okrožje delavske strokovne organizacije Zveze združenih delavcev v Kranju, velik javni strokovni shod tekstilnega delavstva, zaposlenega v kranjskih tovarnah. To važno strokovno zborovanje se vrši v nedeljo dne 16. februarja v gornji dvorani Ljudskega doma. Vse delavstvo je danes opozarjamo, da se v svojem lastnem interesu zborovanju polnoštevilno udeležijo. Strokovni referat bo imel zastopnik centrale. Na tem zborovanju bodo podana vsa pojasnila, ki se tičejo predlogov o spremembah obstoječe kolektivne pogodbe za tekstilno delavstvo.

Zopet ena postojanka več

Pokret stanovske delavske organizacije Zveze združenih delavcev ne pozna mej. Njen program se širi po celi slovenski domovini in vrste organiziranega delavstva naraščajo številčno vsak dan. Nedeljo za nedeljo se ustanovijo nove edinice. Ni več daleč, ko bo tudi v delavskem stanu odstranjena razprtija in razne škodljive frakcije ter bo delavstvo strnjeno v eni sami organizaciji.

V nedeljo se je rodila nova edinica Zveze združenih delavcev v Stražišču. Ze ustanovni občni zbor je izpričal, da bo ta nova podružnica v najhitem času postala vodilna zastopnica straziškega delavstva. Kot predsednik je bil izvoljen tov. Berčič. V imenu centrale je razdravil občni zbor g. Križman Andrej, v imenu Delavske zbornice ekspoziture v Kranju pa g. Gaser.

živonozdravnika g. Bedenk o vnetju krvjega vimena. Po tečaju se vrši občni zbor. Za člane udeležba obvezna, nečlani vabljeni!

„Sneguljčica“, ki jo pripravljata naše Prosvet. društvo, in ki jo bomo videli v soboto in v nedeljo, bo spet igra, kijo bodo mnogi ponovno šli gledat. Poleg dobrih starejših igralcev bodo nastopili škrtarje, ki bodo vsakogar navdušili. Nastopa tudi balet. Oder bo zopet nov. Igra se bo še ponovila. Preskrbite si vstopnice v predprodaji.

Pekovski mojstri obveščajo vse odjemalce kruha, da bodo vključeno s petkom, t. m. prodajali kruh le proti nakaznicam.

„Cenjenim strankam naznanjam, da bom preselil pisarno in skladišče z 10. febr. iz Layerjeve ul. 4, na Ljubljansko cesto 1, to je prostore restavracije „Jelen“, tel. št. 18, kjer bom sprejemal naročila in blago za vsakodnevne vožnje v Ljubljano in drugam.

Za cenj. naročila se priporoča avtoprevoznik Likožar Stanjo.

Pomočniki zbor združenja trgovcev v Kranju se g. Adarčiču Antonu, veletrgovcu in tovarnarju, naškreneje zahvaljuje, ko je ob svoji 60 letnici žaroval našemu društvu din 500.—. Obenem mu želi odbor v imenu vseh članov še mnogo zdravih in zadovoljnih let ter veliko uspeha v njegovem uglednem podjetju!

Upravičena želja trgovskih pomočnikov. Trgovski pomočniki v Kranju so predlagali in izrazili željo, da bi se spremenil čas odpiranja in zapiranja trgovin. Mislimo, da je to upravičena želja naših pomočnikov in da bodo imeli za ta predlog trgovci dovolj razumevanja. Trgovine naj bi bile odprte od 8 — 12 in od 14 — 18. Občinstvo naprošamo, da tudi s svoje strani upošteva ta predlog in se že sedaj skuša ravnati po novem redu.

ŠKOFJA LOKA

Himen. V ponedeljek jutraj sta se v župni cerkvi v Stari Loki poročila gđc. Ivanka Mihelič, delavka v škofjeloški predilnici in g. Borovičar Jože. Mlademu zakonskemu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

Zbor čebelarke zveze. Dne 16. marca bo v gasilskem domu v Škofji Loki občni zbor čebelarke zveze. Na občni zbor opozarjamo že sedaj vse čebelarje.

**A N A M
KREMA**

Vam varuje obraz pred slabim vremenom!
Dobite jo v drogeriji
B. ŠINKOVEC - Kranj
Prešernova ul. 2

Staroločani bodo gostovali. V nedeljo 16. februarja bo na škofjeloškem odru gostovala gledališka družina starološkega Prosvetnega društva z igro „Plavž“. Ker je bilo zaradi izrednih razmer gledališki družini onemogočeno igranje na njihovem domačem odru, priporočamo vsem, da ne zamudijo te prilike in posejijo igro.

„Dobri vojak Švejk“ pride na oder na justno nedeljo. Švejk je znana veseliga pri kateri se boste od srca nasmejali. Zato si že sedaj pravočasno rezervirajte vstopnice pri Lado Finžgarju na Spodnjem trgu.

Invalidski občni zbor. V nedeljo 3. februarja je bil ob devetih dopoldne v Društveni dvorani občni zbor kraje-nove odbora Združenja vojnih invalidov. Udeležba je bila zelo klavna. Kot se je slišalo je bilo slabo razglašeno in za občni zbor ni vedela niti tretjina članov. Zato prosimo, da bi odbor v bodoče po možnosti obvestil vse svoje članstvo in pravočasno.

Karte na petrolej. Za mesec februar in marec se že dobe na občini. Karte za moko pridejo prihodnji teden.

Zimska pomoč. Odbor za Zimsko pomoč je napel vse sile, da bi nabral čim več sredstev, ki bi jih nato razdelil med najpotrebnejše. V ta namen je odbor organiziral ta teden nabiralno akcijo pri vseh premožnejših slojih v mestu.

**E C A
KREMO**

uporabljajo športniki z zadovoljstvom. Poskusite še Vi! - Dobite jo v drogeriji **ŠINKOVEC Kranj**, Prešernova ul. 2

TRŽIČ

V četrtek 30. januarja je bila seja obč. odbora. V poročilu župana je bilo obširno pjasnjeno delo prehranjevalnega urada s posebnim oziranjem na razdelitev moke, katere je bila nakazana za občino Tržič in za okoliške vasi. V sled skupnih interesov se je vršila seja koordinacijskega odbora okrajnega prehranjevalnega urada, katere so se udeležili zastopniki vseh okoliških občin. Na tej seji se je dosegel sporazum na podlagi katerega bo obdržal vsak trgovec svoje dosedanje odjemalce. Občinski prehranjevalni urad se je poslužil Trgovske nabavljalne zadruge v Tržiču, potom katere

**FOTO
POSNETKE**

postaviti pogačati in grupirati v albume. Vse to vam naredijo lepo in poceni v drogeriji **ŠINKOVEC Kranj**, Prešernova ul. 2

razdeljuje moko in nekatere druge življenjske potrebščine med trgovce. Naloge za razdelitev in kontrolo vrši prehranjevalni urad. Za januar je bilo od Prevoda nakazane 13.000 kg enotne moke za občino Tržič. — Občinska uprava je nekaterim svojim uslužbenecem sklenila znatno povišati mesečne prejemke. — Župan je prečital razrešnico mestne kontrole, s katero se odobrava računski zaključek vsega gospodarstva za leto 1939-40. Podano je bilo tudi poročilo o zadnjem pregledu blagajniških knjig. — Kot posebna točka dnevnega reda so bili virmani s katerimi se izravnavajo posamezne postavke proračuna za tekoče leto. — V tajni seji se je sklepalo o nekaterih podporah.

Važna je bila točka dnevnega reda, v kateri se je sklepalo o proračunu, ki je sestavljen samo za 9 mesecev in izkazuje 1.298.676.— din izdatkov in prav toliko dohodkov. Proračun je bil občanom razporežen na ogled od 23. do vstetega 28. januarja t. l. V tem zakonitem roku ni bilo nobene pritožbe. Pri seji je bil brez vsake posebne debate soglasno sprejet. Nekateri Tržičani so se čudili, zakaj letos tako zgodaj na dnevnem redu proračun. V pojasnilo smo zvedeli, da so bili zelo tehtni razlogi, ki niso dopuščali odlašanja na poznejši čas. Bile so tudi odstranjene nekatere ovire, ki so prejšnja leta bile vzrok temu, da se je sklepalo o proračunu šele zadnje tedne ali celo dneve, če si ni bilo treba že pomagati z dvanaestina-mi. Vsekakor je pa to sad pridnega in skrbnega dela tako obč. uprave, kakor tudi pisarne. Hvalevredno je še prav posebno iz razloga, ker je občina prav sedaj zelo obremenjena s razmerami, katere je prinesla vojna. Podrobno kritiko ozir. pojasnila bomo podali v eni prihodnjih števk.

Na Svečnico smo imeli priliko videti v Našem domu Nušičevo komedijo „Pokojnik“. Režiser je bil g. Šter Blaž, ki je igro temeljito naštudiral in igralce izuril tako, da so gledalci imeli res pravi užitek. Igra bo ponovljena v nedeljo 9. februarja ob pol štirih. Vabljeni vsi, zlasti okolica.

KOVOR

Preteklo nedeljo 2. febr. je naša mladina priredila svojo letošnjo prvo akademijo. Odično izvršena in polnoštevilno obiskana prireditelj je dala naši mladini ponovnega veselja do nadaljnega razvoja društva. Mladina, o č.rog 80 po žetvilu je izvajala telodadne točke v prostih, simboličnih in gimnastičnih vajah. Prav lepa je bila zborna deklaracija „Mladina Marrij“, katere je pripadala prav lepo temu Marrijinemu pranicu, Svečnici. Predzadnja točka je bila „Ziljski ples“, ki so ga dekleta izvajala v koroških narodnih nošah. Zadnja točka pa je bila „Orlovka himna“, katero je zapela nastojajoča mladina.

Z izredno pohvalo je občinstvo zapustilo naš „Dom“. Naš novi oder, ki je odlično izdelan in moderno opremljen, že zopet večer za večerom sprejema požrtvovalne igralce pri vajah za novo prirejeno veselo kmečko igro, ki bo v nedeljo 16. februarja ob 3. uri popoldne. Pričakujemo obilnega uspeha in zato vse prijatelje katoliške prosvete vrljudno vabimo.

BESNICA

Prosvetno društvo v Zg. Besnici je v nedeljo 2. februarja priredilo „Kovačevega študenta“. Gledalci so bili zelo presenečeni nad tako lepim uspehom pevcev in igralcev. Posebno je ugajal oče Kozjekovega Toneta, študent Kozjekovega Anzeka in pismonoša Čuferjovega Toneta. Režijo in pevske vaje je vodil ravnatelj g. Mohor Ciril iz Kranja, ki mu je sijajno uspelo v tako dovršeni obliki spraviti na oder precej težko opereto. Zadnje čase gledališki in pevski oder v Besnici zelo dobro napreduje in ne zaostaja prav nič za nekaterimi drugimi bolj znanimi odri. Le tako naprej in hvaležni gledalci bodo vedno napolnili dvorano.

Občinski prehranjevalni odbor je pričel s svojim težavnim delom katerega bo kakor kaže vedno več. Prijave o zalogi ali nezalogi živil je občinstvo izpolnilo v precejšnji meri. Za pravilno ali lažno prijavo odgovarja s svojim podpisom vsak sam in se ljudstvo opozarja na predvidene stroge kazni, ki so določene za tiste, ki bi morda podajali neresnične podatke o zalogi moke.

Ako prehranjevalni odbor pride na sled kakor nepravilni prijavi se bo prizadetemu nakaznica za moko odvzela, njegova zaloga moke, ki jo ima, ocenila kakor veleva predpis in ko bo zaloga izčrpana se mu bo nakaznica izdala. Opozarjajo se vsi občani, ki imajo moko dovolj, da naj nikdar ne delajo odboru za prehranjevalni urad ter naj ne iščejo nakaznic, dokler imajo zaloge moke več kakor v normalnih časih, ker v takih slučajih bo prehranjevalni odbor moral strogo nastopiti.

KINO TALJA

predvaja v soboto 8. febr. ob pol 9. zveč. in v nedeljo 9. febr. ob 3., 5., 7. in 9. uri predvajamo krasni ljubavni madžarski film

VRELA KRI

Attila Hörbiger, Margit Symo, Heldemarie Hatheyer. — Dodatek Foksov tehnik.

Zimska pomoč

„Zimska pomoč“ ima predvsem namen oskrbeti najsiromašnejše, otroke in take, ki so za delo nesposobni. Na odbor „Zimske pomoči“ pa prihajajo prošnje takih, kateri so sicer sami podpore potrebni, ker so ali brez dela ali onemogli, vendar pa imajo lastne družinske člane, ki bi jih zamogli podpirati. To velja predvsem za otroke, kateri imajo možnost, da pomagajo in podprejo svoje starše, ali pa imajo to možnost bratje in sestre. To ni samo krščanska dolžnost, ampak tudi državljanska dolžnost, ker so otroci po zakonu dolžni skrbeti za starše.

Z ozirom na to prosi odbor, da vsi oni, kateri so zmožni, da oskrbe svoje sorodnike ali starše, sami opravijo to dolžnost in se obračajo le v skrajnem slučaju na „Zimsko pomoč“.

Opozarjamo tudi vse one prosilke, ki imajo nezakonske otroke, da imajo nezakonski očetje dolžnost skrbeti za svoje otroke in imajo možnost, da tozadevno pri sodišču intervenirajo.

Odbor prosi, da naj prosilci vse to uvažujejo in da v prvi vrsti naprosijo svoje domače sorodnike za potrebno podporo.

Odboru za „Zimsko pomoč“ občine Kranj so darovali nadalje:

G. Savnik Ivan, industrijalec Kranj 3000.— din, g. Božič Anton, tovarnar Kranj 3000.— din, g. Prah Adlof, industrijalec 2500.— din, g. Gorjanc Franc, industrijalec Kranj 2000.— din, Jugoslov. akademsko društvo Kranj 1200.— din, Rotarj klub Kranj 1000.— din, Sokolsko društvo Kranj 204.25 din.

V živilih je darovala Gorenjska kmetijska zadruga Kranj: 425 kg moke in 1000 kg krompirja.

Koncert sodobne slovenske glasbe v Kranju

(H koncertu, ki bo 12. t. m. ob 20.30 uri v veliki dvorani Narodnega doma)

V letošnji koncertni sezoni je pričela prireditelj Ljubljanska sekcija UJMA (Društvo jugoslovanskih glasbenih avtorjev) samostojne koncerte sodobne slovenske glasbe, na katerih so dela (skladbe) naših skladateljev izvajane po najboljših domačih reproduktivnih umetnikih.

Prvi koncert s katerim je UJMA pričela svoje delovanje je posvečen slov. mladinski klavirski glasbi. Ves program izvaja na pamet ga. Marta Osterc-Valjalo, ki je z omenjenim programom že dosegla odličan uspeh v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Na programu so poleg tradicionalnih imen Premrl, Tomc, Osterc, Škerjanc, Bravničar, skladbe Mirka Svare, Preglja, Pahorja, Dolinarja, Ščekove, Cvetka Liparja, Šivica, Santicinove in Gregorca.

Koncert je že radi svojega pestrega programa nadvse zanimiv in nam bo dana prilika spoznati našo domačo kvalitativno glasbo, od starejše generacije (Premrl, Mirk, Pregelj), generacijo zmerno modernih skladateljev, do najmodnejše smeri, katero zastopajo Osterc, Pahor in Lipar.

Ker je koncert izreden umetniški dogodek za Kranj, upamo, da bo občinstvo z obilnim obiskom potrdilo zanimanje za domačo, slovensko glasbeno umetnost izvajano po naših najboljših reproduktivnih umetnikih.

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Dramatski odsek Prosvetnega društva Kranj je zopet pripravil lepo igro „Sneguljčica“, ki jo je spisal Pavle Golia. Predstave bodo v soboto 8. 2. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 9. 2. ob 4. uri popoldne, obakrat v gledališki dvorani Ljudskega doma. Predprodaja vstopnic v trgovini Hinko poleg cerkve.

Našla se je zlata zapesna ura. Dobi se na policiji.

Racija v Kranju in okolici. Kranjska policija je izvršila nenapovedano racijo potepuhov in sumljivih ljudi. Prijetih je bilo čedno število, med njimi tudi ljudje s pestro preteklostjo.

Krajevna kmečka zveza priredi v nedeljo 9. februarja ob 9. uri dopoldne tečaj in občni zbor v zgornji dvorani Ljudskega doma v Kranju. Predavajo: svetnik g. Wernig o pridelovanju krompirja in uporabe umetnih gnojil.

Ureditev delovnih razmer čevljarских pomočnikov v Tržiču

Istočasno s kranjskimi pomočniki, ki so stopili v mezdno gibanje že v začetku decembra se je pojavilo tudi nerešeno vprašanje delovnih razmer čevljarских pomočnikov v Tržiču in okolici. Akcijo med njimi je začela marksistična organizacija, ki pa je bila pred postavitvijo zahtev razpuščena in so čevljarские pomočniki danes zelo hvaležni notranjemu ministru, da je bila organizacija pravočasno razpuščena, ker prav dobro vedo, da so rdeči voditelji imeli isti namen v Tržiču kakor so ga izvedli v Kranju, namreč pognati čevljarские pomočnike v štrajk, ki je že naprej obsojen na neuspeh.

Dne 2. februarja so se vršila v kavarni Javnosti v Tržiču dolga pogajanja, na katerih je bil dosežen sporazum v vseh spornih točkah. Skupno združenje obrtnikov je pristalo na sklenitev kolektivne pogodbe, ki je bila takoj podpisana in sicer je bil sprejet celoten osnutek, kakor ga je predložila ZZZ. Ta kolektivna pogodba ima v svoj tekst vnešeno določilo, da prestane veljati šele s podpisom nove pogodbe, to se pravi, da tržičski pomočniki ne bodo nikdar več brez pogodbe. Poleg tega je bila sprejeta nova mezdna tarifa, ki je spremenjena od kranjske samo v toliko, da so vanjo vnešeni nekateri artikli, ki se na območju kranjskega sodnega okraja ne izdelujejo. Na pogajanjih so zastopali čevljarские pomočnike zastopnik centrale ZZZ in dva zastopnika tržičske podružnice ter trije od pomočnikov izvoljeni zastopniki, skupno združenje pa je povabilo vse čevljarские mojstre iz tržičkega okraja, tako, da so se pogajanja vršila na najširšem forumu kar je bilo mogoče.

S sklenitvijo te pogodbe in mezdne tarife je ZZZ pokazala, da je ona edina organizacija,

ki skrbi tudi za tisto delavstvo, katerega radi organizacijske „nerentabilnosti“ druge organizacije odklanjajo ali pa ga sicer organizirajo, toda ne znajo zanj priboriti uspehov. Mislimo, da je s sklenitvijo te pogodbe dan tudi zadosten odgovor na vsa pisanja in predbacivanja „Delavske politike“, ker je zdaj v zadnjem čevljarском pomočniku bodisi iz Tržiča ali Kranja prav dobro znana razlika med načinom mezdne akcije v obeh krajih. V Kranju je vodila bivša Splošna delavska strokovna zveza pomočnikov in jih privedla v štrajk, nakar je bila poklicana ZZZ, da reši kar se sploh da rešiti. Edini uspeh, ki je bil dosežen je bil podpis sporazuma s katerim je bila likvidirana stavka. Z novo mezdno tarifo so sicer tudi kranjski pomočniki precej pridobili, toda nesporodno dejstvo je, da bi te nove tarife brez energičnega nastopa ZZZ nikdar ne bilo prišlo do sporazuma v Kranju. Popolnoma drugačen pa je bil položaj v Tržiču, dasiravno je bilo tudi tukaj treba začeti graditi na razvalinah marksizma. Vsi pomočniki so zavzeli enotno stališče in sicer so zahtevali, da se zadeva reši na mirnem način brez stavke in brez redukcij. To so pomočniki tudi dosegli.

Zlasti je važno, da je v pogodbo vnešena tudi klavzula, da se pristopi k pogajanjem za dodatke draginskih doklad kakor hitro bi druginja porastla za 5%. Po sklenitvi te pogodbe in sporazuma zopet spominjamo čevljarские pomočnike na pisanje izrazito „delavskega“ lista v Sloveniji, ki je pisal pred dobrim mesecem o akcijah in potovanjih „neznanega gospoda“, ki pa je imel to nevhvaležno nalogo, da je popravljal grehe tistih, ki imajo monopol nad delavstvom. Razlika med Kranjem in Tržičem pove zadosti in je vsako pisanje odveč.

Samostojna obrtna zbornica

Naš list je že nekajkrat poudaril borbo slovenskih obrtnikov za samostojno obrtniško zbornico, zato naj se sedaj, ko je po tolikih letih borbe postalo to dejstvo, nekoliko obširneje pojasni.

Že ko se je pred letom 1927 začelo s pripravo za nov obrtni zakon, se je začelo prebujati obrtništvo in začelo delati na to, da se loči od vedno bolj se razvijajoče industrije, ki je obrtniku odjedala kruh, ker se ta vsled povišanih razmer ni mogel zahtevam časa tako hitro prilagoditi. Pri tem začetku so pa duhovni očetje tega pokreta sprevideli, da se obrtništvo vedno bolj in bolj probuja ter so svojo taktiko hitro zasukali na drugo stran. Ko je z novim obrtnim zakonom bila dana možnost se izjaviti slovenskim obrtnikom, kakor po vseh banovinah, da se lahko v dobi enega leta odloči za skupno ali ločeno zbornico, je obrtništvo po združenjih izglasovalo ločeno zbornico, toda „despotom“ to ni šlo v račun in so na sebi podobem načinu preprečili. Iz tega se je rodilo društvo jugoslovanskih obrtnikov, ki je stremelo le da bi si priborilo pravice, da bi tam, kjer se reže kruh za obrtnika, odločal obrtnik in ne industrialec ali trgovec. Čas v katerem se je pa to razvijalo, pa je bil tako nevaren in vabljev, da se je nekaj teh pobornikov dalo zapeljati za skledo leče in stremečo čast, a velika večina pobornikov teh ciljev pa je ostala zvesta idejam, ki jih je postavila za doseg lepših dni za rokodelski stan ter se je po razpustu tega društva pretvorila v društvo „Slovenskih obrtnikov“, ki je bojevala odločen boj napram vsem temnim silam in ga tudi sedaj dobojevala častno. S kakimi sredstvi se je to hotelo zločiti, v teh kratkih vrsticah ni mogoče popisati. To je bil boj Davida z Goljatom. Vsi vemo, da imajo po celi državi že več let samostojne obrtne zbornice, razen v eni banovini, pa vse sijajno napredujejo. Zagreb, kakor Belgrad je bil pred leti daleč za nami, a danes z največjim trudom in delom jih dohiteti ne bomo mogli, kajti v vsem so daleč daleč pred nami vsled tega, ker jih nihče ni oviral pri svojem napredku.

Toda obrtniki, danes ko se nam nudi prost razmah na vseh poljih, zbudimo se! V težkih časih smo dobili zmago, treba bo vse moči in žrtve posvetiti sebi in delu za cel naš stan, da bomo zmogli bremena, ki nam se bodo naložila. Ali kar narediš z veseljem, to nekaj velja, saj se je dvajset let očitno naš stan zamenjal in se umetno sejala mlačnost med obrtškimi vrstami, naši predstavniki so bili samo slamnati možje, ker jim je zbornični statut že naprej vzel vso moč, ki so si ga gotovi gospodje, ko so bili na oblasti, si „priprtemili“. Res, vsaka pesem se izpoje, tudi ta se je! In ko so videli po zadnjih volitvah v zbornico, da tega vala po zahtevi samostojnosti zavreti ni več mogoče, so podlo vpirzarjali komedije na plenumih o predsedniku obrtnega odseka. Čudili smo se, da so se trezni člani dali zapeljati takim nakanam. Saj so ti tiči dobro vedeli, kje tiči zajec, a si različnih razlogov niso upali in pa tudi ne hoteli pokazati. Vsled takih razmer so zastopniki, pravi zastopniki obrtnikov upravičeno izstopili od takega sodelovanja, saj tudi zadnja leta se je obrtnik le v najnujnejših slučajih še prikazal v zbornično hišo, ki se ga je gledalo kot manjvredni element. Sedaj pa bo prva naloga, da zberemo vse obrtnike pod svojo zbornico, ker so jih posebno večja podjetja kar vrgla v industrijo, so pa le obrtniki, ki obrtujejo, samo s to razliko, da imajo malo večji obrat. S ponosom lahko povemo, da je članov rokodelcev, ki imajo obrtne liste v naši banovini preko 25.000, zato bomo lahko kos vsem nalogam ter ne bo treba dati več „milosčine“ kot se je na plenumih predbacivalo ter bomo s stanovsko zavednostjo in neutrudljivim delom nadoknadili ono, kar se je vseh dvajset let zamudilo. Treba je samo globoko vere v svoje delo, močan ponos na svoj stan, skrbeti za izobrazbo ter stopati možgano na plan, da se tudi naš stan upošteva tako kot pri drugih.

Deficit je pač nastal, ker se je gasilska prireditev posvetila v prvi vrsti gasilski misli sami, ne pa kakemu gasilskemu veseljačenju. Seveda učitelj Twrdy ta deficit tudi imenuje nerednost. Učitelj Twrdy pač misli, da mi gasilci ne znamo sami misliti in da nam bo z besedno igro pričaral na papir tako dozdevne nepravilnosti obračunov župne uprave.

Učitelj Twrdy pripoveduje tudi o gasilski prostosti, ne da bi navedel, katero prostost ima gasilstvo. V tej zvezi navaja, da je bilo porabljenih v letu 1937 30 din in v letu 1938 56 din za telefonske razgovore. Te prostosti pa gasilstvo ne uživa. Tudi glede porabe znank bi bil učitelj Twrdy lahko že sam uganil, da gre za porabo taks v onih stvarih, glede katerih gasilska prostost ne obstoja.

Podobno je tudi s primanjkljajem v znesku 2.242,60 din V tem znesku so vsebovani stroški postopanja proti župnemu starešini zaradi uradnega poročanja v približnem znesku 1.300 din. Ostali znesek pa predstavlja dolg bivšega tajnika Ivanca, ki je nastal zaradi njegovega netočnega vpisovanja. Tozadevno je župna uprava v bivšim tajnikom že obračunala in je odpadel vsak interes na razglabljanju te zadeve. Četudi bivšega tajnika Ivanca prav nič ne jemljemo v zaščito, vendar moramo njemu na čast povedati, da je še pred izročitvijo poslova leta 1940 povedal, da utegnejo biti nekateri vpisi netočni in da bo poravnal vso morebitno razliko, če se bo ugotovila. Učitelj Twrdy tedaj zvoni po toči. Tudi to dakazuje, da ima njegova okrožnica le političen namen.

Na izmišljotino in duhovitosti nekega primskovskega pesnika, katerega pesemko je nesel znani primskovski velikan osebno v Ljubljano na pošto, nam ni treba odgovarjati, ker se ta slavni pesnik ni podpisal in niti ni upal svoje-ga pesniškega plodu objaviti v kakem javnem listu.

Mi gasilci smatramo le za dolžnost, da podamo objektivno sliko in tako omogočimo vsakemu gasilcu, da se more ubraniti takih političnih gibanj v gasilstvu, kakor so jih začeli učitelj Twrdy, načelnik Mayr Rica in njihovi tovariši. Mi smo zoper vsako mešanje politike v gasilske vrste ter hočemo ohraniti gasilcem

le to pravo, da se tudi naš stan upošteva tako kot pri drugih.

Karte kar dobro funkcionirajo, Jeseniško ob-

Pred otvoritvijo postajališča Kočna

Direkcija državnih železnic je dovolila, da se prično na postajališču Kočna ustavlja vlaki, dasiravno postajališčno poslopje še ni popolnoma dograjeno. Prvi vlak, ki bo ustavljen na tem postajališču bo vlak P 914, ki odhaja iz Jesenice ob 14.22 uri in to v nedeljo dne 16. februarja. Otvoritev bo izvršil odposlanec Direkcije državnih železnic. Poleg tega pa so povabljeni ob otvoritvi še gg.: bivša narodna poslanca dr. Smojd Albin in Masič Pavle, predsednih Delavske zbornice Jonke Jože in podpredsednik Markič Matko, predsedstvi občin Jesenice in Gorje, ravnateljstvo KID na Jesenicah, centrala Zveze združenih delavcev v Ljubljani, okrožni odbor ZZZ na Jesenicah in podružnični odbor ZZZ v Gorjah. Tudi med delavstvom je za otvoritev izredno zanimanje in je pričakovati od strani delavstva velike udeležbe.

Akcija za zgraditev tega postajališča se je pričela ravno pred dvema leti in sicer jo je pričel odbor podružnice ZZZ v Gorjah, ki je zbral delavske podpise in je na podlagi njih napravil na direkcijo vlogo, s katero je zaprosil za zgraditev tega prepotrebne postajališča. Glavni namen ustanovitve tega postajališča je bil zaščititi delavcevo zdravje, ker so mnogi delavci morali v snegu in dežju hoditi tri do pet ur dnevno bodisi s kolesom, bodisi peš. Z ustanovitvijo tega postajališča pa jim bo treba pešati le pet do deset minut dnevno. Radi tega smo bili delavci zelo presenečeni, ko smo v „Slovenskem narodu“ pretečeno sredo čitali o gradnji tega postajališča. Ta list našteva vsemogoče vzroke zakaj je bilo postajališče zgrajeno, samo glavni vzrok namreč ohranitev delavčevega zdravja, previdno zamolči. Prav tako list ne piše o tem, kdo ima glavne zasluge, da je do zgraditve sploh prišlo. Smatramo, da je tako pisanje lista neobjektivno in ga delavci nikakor ne moremo odobravati.

Drobne novice iz Jesenic

Jesenice — avtonomno mesto. Ljubljanski župan dr. Juro Adlešič je sklical na svečnico župane večjih slovenskih mest. Sestanka so se udeležili tudi mestni župan jeseniški Markez, kranjski Česenj in zastopnik novomeškega župana inž. Absec kot predstavniki mest, ki še nimajo avtonomije. Na sestanku so župani razpravljali o okolnostih, ki upravičujejo večja slovenska mesta, da tudi postanejo avtonomne mestne občine. Izbrpne referate o tem vprašanju sta podala z upravne strani direktor ljubljanskih mestnih uradov Franc Jančigaj, s finančne strani pa je poročal načelnik ljubljanskega finančnega oddelka dr. Grošelj. Seji je prisostvoval tudi zastopnik kr. banske uprave svetnik dr. Šraj, ki je pojasneval stališče nadzornih oblasti. V splošnem ni bilo nobenih pomislekov, da tudi druga slovenska mesta dobe položaj avtonomnih mest, ki jim po njih gospodarski in finančni moči ter po geopolitičnih in kulturnih zahtevah popolnoma upravičeno tudi gre. Občani teh mest bodo prizadevanje slovenske sekcije Zveze mest v tej smeri gotovo pozdravili, ko bodo zaslišani njih občinski odbori.

Ljudskošolske smučarske tekme. Na pobudo okrajnega šolskega nadzornika g. Borisa Grada prirede v slučaju primernege vremena v soboto dne 8. februarja v Zabreznici medšolske smučarske tekme, pri katerih bodo tekmovali otroci ljudskih šol iz radovljiškega okraja. Tekmovalo bo verjetno več sto malih smučarjev in smučark. Z Jesenic pojde tekmovalcev in gledalcev okrog 200. Prejšnjo soboto (1. februarja) je priredila naša ljudska šola svoje domače tekme kot pripravo na medšolsko tekmo. Dopoldne se je zbralo v Kurji vasi 99 tekmovalcev in naimanj toliko šolarških gledalcev pod vodstvom g. upravitelja L. Ribrova in učiteljskega zbora. Tekmovali so v 5 skupinah na progah 500m, 1 km, 2 km, 3 km, in 4 km. Na najvišji progi je tekmovalo 5 deklic. Prva je bila Taer Jadviga iz 3. razreda s časom 2.40 min. Na progi 1 km je zmagal Mlakar Fr. iz 2. razreda. Na progi 2 km je bil prvi Smolej Janez iz 5. razreda s časom 8.29 min. Na daljave 3 km je bil najhitrejši Arnez Jože iz 5. r. s časom 8.37 min. Na naidaljši progi (4 km) na kateri so tekmovali fantje s 13, 14 in 15 leti, je odnesel zmago Pristov Ladko, tudi iz 5. razreda, s časom 17.57 min. Terec sicer ni bil težak, toda sneg, ki je tisto noč zapadel, ni odgovarjal. Tekmovalci so bili nagrajeni.

Karte kar dobro funkcionirajo, Jeseniško ob-

čina je razdelitev kart za moko oz. kruh pravočasno in z veliko natančnostjo že pred 1. februarjem izvedla. Moka in kruh grede sedaj na karte in se zdi, da se je obneslo. Glede količine pravijo gospodinje tako: 4 kg je premalo, s 6 kg bi se še kar nekam shajalo. Iste gospodinje pa tudi pravijo, da nikomur ni treba, da bi bil lačen radi tega, ker se s krušno moko da dobro nadomestiti primanjkljaj. Gotovo se pa na žgance in polento ne bomo mogli tako navaditi, da ne bi želeli da bi se količina enotne ali druge moke zvišala.

† Marija Rajner. Minulo soboto je umrla Marija Rajner v mladosti 23 let. Bila je vzorno dekle blagega značaja. Zadnje čase se je zdravila na Golniku. Šele pred kratkim se je od tam vrnila in niti domači niso pričakovali, da se bo tako hitro za večno poslovila. Jako lep pogreb je imela v ponedeljek, dne 3. februarja. N. v. m. p. l. Domačim iskreno sožalje!

Zimska pomoč na Jesenicah ni izvedla zbirke, kakor se je to zgodilo drugod v prvem tednu v februarju. Dohodke bo skušala dobiti na način, ki odgovarja jeseniškim razmeram. V soglasju s strokovnimi delavskimi organizacijami in KID se bodo ob izplačilu dne 18. februarja priložile v plačilne vrečke položnice. Delavstvo je naprošeno, da po svoji močnosti in dobri volji prispeva za najbolj potrebne. Tovarna bo darovala najmanj toliko, verjetno pa znatno več kot delavstvo, kar je primerno. Nameščenci in uradniki KID so pa pripravljene dati 10.000 din in sicer kot odpadek veseljaškega večera. Če ta odpadek ne bi toliko znesel, bodo dodali do te vsote na drug način. Tudi ostali stanovi bodo prispevali za zimsko pomoč preko svojih združenj.

Športni ples je letos na svečnico odpadel! Pa ne morda skalaški na Jesenicah! Lovsko društvo in Ljubljani ga je odpovedalo. V svojem glasilu (Lovec) pravi odbor, „da se je tako odločil pod težo resnega časa“. Ta ples je bil že tradicionalen. Tudi vodstvo športnega kluba „Mura“ je odpovedalo svoj tradicionalni športni ples v M. Soboti. Že 16 let zaporedoma se je vsako leto vršil ta veliki ples. „SK Mura smatra, da so časi danes preeresni in neprimerni za take prireditve.“ Da ne bo pomote, skalaški športni ples ni odpadel, ampak je bil nasprotno še prav dobro obiskan.

Komunisti so kakor volkovi, je rekla odlična osebnost. Njim je samo za razdiranje, razbijanje, uničevanje in klanje. Taki so tudi volkovi: čim več klanja, tem več hrane zanje! Na to se v tej vojni večkrat spominimo. Pri nas bi hoteli komunisti očitati, da držimo z italijanskimi in nemškimi fašisti, oni pa da so za naslonitev na Sovjetijo, češ ker je Sovjetija proti Nemčiji, komu pa zadržanje Sovjetije največ koristi, vemo vsi. Na Angleškem so pred dnevi uradno prepovedali izhajati dvema komunističnima listoma, ker sta pisala razdiralno v korist Nemčije. Glavni tajnik komunistične stranke v Franciji je po razpustu stranke s tovariši zbežal v Nemčijo. Tu so med sedanjo vojno bili na strani Nemčije. Iz Čankajševke Kitajske poročajo v januarju, da je Čankajšek razustil svojo takozvano komunistično armado, ker je razjedala odpor proti Japonski. Res kakor volkovi so ti komunisti, brez linije brez našel samo za razdiranje, samo za klanje. Ni čudno, da jih omikani narodi iztrebljajo iz svoje srede.

Občni zbori

Vabilo. Kr. Jugoslovanski Aero-klub „Naša krila“ Kranj ima dne 9. februarja 1941 ob 10. uri dopoldne v prostorih hotela „Stara pošta“ svoj III. redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redno: 1.) Poročila funkcionarjev; 2.) Poročilo revizorjev; 3.) Volitev novega odbora; 4.) Slučajnosti.

Vabimo kranjsko javnost, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži, da boste s tem dali novemu odboru pomoč za izvršitev načrtov kluba. — Odbor.

Društvo Slovenskih obrtnikov v Kranju sporoča vsem članom, da se vrši redni letni občni zbor 2. marca 1941 v zgornji dvorani Ljudskega doma v Kranju. Vabilo in spored dobi vsak član posebej. Že danes opozarjamo na to skupščino, ki se vrši v času ko smo dobili samostojno obrtno zbornico, kjer naj odloča o naših zadevah obrtnik. Ob tej priliki se naproša člani in prijatelje obrtništva, da naroče in plačajo list „Slovenski obrtnik“ ter članarino za tekoče leto. Sedaj je čas, da pokažemo, ako smo vredni in ako se prav zavedamo svoje stanovske organizacije. — Predsednik: Pollak.

STRAŽIŠČE

Preteklo nedeljo smo imeli priliko videti na odru Smartinskega doma narodno igrano „Miklova Zala“. Igra je bila dobro nastudirana in tudi gledalcem prav posrečeno prikazana. Dvakrat so gledalci, ki so prihitali tudi iz oddaljenih krajev, do zadnjega kotička napolnili dvorano. Mnogi so se morali vrniti ker si niso pravočasno preskrbeli vstopnic.

Za nedeljo 16. februarja ob 3. uri pop. pa bo naše društvo zopet zaigralo. Pripravlja se za dramo „Konec poti“. Vsak, ki igro pozna in so mu znani igralci, bo prav gotovo prišel pogledat to zanimivo dramo. Igra ima štiri slike in se vrši v angleških strelskih jarkih. Vse vloge so v rokah preizkušenih igralcev.

Rezevirajte si pravočasno vstopnice!

OLŠEVK

Prosvetno društvo Olševk ponovi v nedeljo 9. februarja ob 3. uri popoldne ljudsko igrano v treh dejanjih in 8 slikah „Miklova Zala“ v Cezarjevi prireditvi. Sodeluje nad 30 oseb. — Vljudno vabljeni!

PREDOSLJE

Podružnica Zveze združenja delavcev v Predosljah sklicuje za nedeljo 9. februarja ob 3. uri popoldne v dvorani Prosvetnega doma svoj občni zbor. Dnevni red običajen. Na občni zbor priče zastopnik centrale iz Ljubljane g. Križman. Vabimo vse naše delavstvo, da se tega občnega zbora udeleži v čim večjem številu, da s tem pokaže svojo zavednost in pripadnost k edini slovenski katoliški delavski organizaciji ZSD.

HRASTJE

Prosvetno društvo Hrastje pri Kranju vprizori v nedeljo 9. febr. ob 3. uri popoldne v društvenem domu veseloigro „Trije tički“. Igra je polna šaljivih prizorov. Sodelujejo naši najboljši igralci. Na sporedu sta dva kupleta in dva šaljiva prizora. Za vesel konec nam bodo zapeli „fantje na vasi“. Vsi prijatelji dobre zabave in veselja vljudno vabljeni!

OVSIŠE PRI PODNARTU

Prosvetno društvo Ovišje vprizori v nedeljo 16. febr. ob 3. uri popoldne v ljudski šoli veseloigro „Za srečo“. Pred pričetkom predstave zapoje moški in mešani zbor nekaj pesmi. Zbor bo vodil pevovodja Sajovic Janez. V odmorih igra domača godba. Vljudno vabljeni! Cerkveni shod bo tudi letos kot običajno prejšnja leta na dan sv. Valentina 14. februarja. Prva sv. maša bo ob 7., druga ob 8. Poje mladinski zbor. Ob pol 10. pridiga, nato sv. maša in darovanje.

Smrt. V soboto je nenadoma umrla Marija Kemperle, p. d. Potočnikova mama. Bila je dobra in vzgledna krščanska mati. Zapuščta več otrok, ki so že vsi preskrbljeni. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Sv. mašo za pokoj duše je daroval č. g. Vovk Jože iz Kranja. Na zadnji poti je pokojnico spremljal tudi domači pevski zbor, ki je zapel nekaj žalostink. Naj počiva v miru! Globoko prizadeti družini naše sožalje!

MAVČICE

Prosvetno društvo v Mavčicah vprizori v nedeljo 9. februarja ob 3. uri popoldne komedijo v treh dejanjih „Pričarani ženini“. Vljudno vabljeni!

TRBOJE

Prosvetno društvo Trboje vabi vse prijatelje dobre volje in smeja na zapleteno komedijo v treh dejanjih „Pričarani ženini“ in sicer v nedeljo 9. februarja ob 3. uri popoldne v dvorani Prosvetnega doma v Trbojah. Vabljeni!

Šport

SK Slovan razpisuje smučarske tekme v Naklem, ki se bodo vršile v nedeljo 9. februarja. Tekmovalo se bo v teku na 10 km. Start ob 9. uri dopoldne. Škoki popoldne, začetek ob 3. uri. Prvoplasirani prejmejo praktična darila. Pravice tekmovalca imajo vsi člani kluba. Nečlani lahko tekmuje izven konkurence.

Gospodarstvo

Nadzorujmo semenski krompir vso zimo.

Gomolji so zelo občutljivi za vlago in previsoko toploto, ki v kleti za semenski krompir nikdar ne sme biti višja od 80 C. Zato skrbimo, da bo klet stalno suha in zračna.

Če seme od časa do časa preberemo in odstranujemo kar je bolnega in gnilega ter če preprečimo, da bi sredi zime odganjali eim, je pričakovati, da nam bo takšno seme dalo dober božični pridelek.

Zakaj mleko ni zadosti mastno?

Mnogi tožijo, da mleko od ene ali druge krave ni zadosti mastno. Uvažujmo vendar, da kakovost oz. tolstobnost mleka ni odvisna samo od množine krme, katero dobi krava. Dalje je lahko vzrok slabega mleka tudi nepopolna, nepravilna, ne zadosti temeljita molža, mrzle staje oz. hlevska tla in mnogo drugega.

Pospešitev nesnosti jaje pri kurah.

Ob letošnjih kolinah je mogoče preostalo kaj kosti. Zdrobimo te s pomočjo posebnega mlinca ali kakorkoli drugače in dodajmo jim dnevno (čeprav manjše količine) k navadni krmi. Kmalu se bo ta redni dodatek poznal pri zgodnje in boljše nesnosti kur.

Zamenjajte pravočasno drobiž po 0,50, 2.- in 10.- dinarjev! Stari 2-dinarski in 50-parski drobiž zgubi sposobnost plačilnega sredstva dne 16. februarja t. l., 10-dinarski pa 28. februarja t. l. Zato naj vsak imetnik takih novcev pre-

gleda svoje shrambe (tudi razne hranilnike) in predloži tak drobiž do omenjenega dne na blagajni davčne uprave, pošte, Narodne banke. Državne hipotekarne banke ali Poštne hranilnice, ki mu morajo izplačati polno imensko vrednost. Po preteku omenjenega dne ohrani kovancec le še svojo nizko kovinsko vrednost. Po preteku teh dni ostane od starega drobiža plačilno sredstvo le še nekaj časa 25-parski drobiž.

Preklie

Podpisani Oman Miha preklieujem in obzaluje, kar sem žalega izrekel napram Sorn Antonu, krojaškemu mojstru v Kranju in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Oman Miha.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača d. 0-50. Najmanjši znesek je 10 d.

Iščem sočno, zračno sobo; najrajši v novi hiši ali vili. Pismene ponudbe na upravo lista pod „Učiteljica“.

Sprejme se služkinja, pridna, počtuna, srednjih let večja pranja, likanja in pospravljanja. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Odda se soba s kopalnico, poseben vhod. Primskovo 146, blizu mesta, I. nadstropje, levo.

Kupim dobro ohranjeno spalnico. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Dve kravi, dobri mlekarici, ena s teletom, druga po teletu, se prodajo v mestu. Naslov pove uprava lista.

Šivalne stroje

nove in rabljene kupite ali zamenjate poceni v trgovini

Omejc I., Kranj

Tavčarjeva ulica št. 9 Sprejema tudi popravila!

Za srečni zakon najbolje kupite pri

Primerna darila za vsako priložnost! Telefon 133.

KR.

DVOR.

B. RANGUS KRANJ

JUVELIR IN DOBAVITELJ

PODLJUBNIŠKI:

HRIBAR

18

POVEST IZ SKOFJELOSKIH HRIBOV

Pri Sv. Andreju je zazvonilo. Glas zvona je žalostno odmeval po grapah...

Zvonenje je čul tudi Hribar, ki se je potikal po gmajni pod Sv. Ožbaltom. — Ni ga več zdržalo. Krenil je proti domu.

Ker je bilo že pozno, niso hoteli mrtvega Janeza precej zvečer peljati v Loko. Okoli postelje so postavili svečnike in prižgali sveče. Vaška dekleta so nanesele toliko rož vsesvetaric, da se je Janez komaj videl iz njih. Soba je bila polna vaščanov, ki so ugibali vzrok nenadne Janezove smrti.

Vsi so bili edini v tem, da se Janez ni zastrupil sam, ampak da je vzrok Janezove smrti zločin. Vsi so vedeli, kdo je zločinec, a povedati ni upal tega nobeden; že radi domačih ne.

Odpela so se vrata, na pragu se je pojavil Hribar. Vse je umolknilo. Le na desetine oči se je zazrlo vanj. Hribar je stal kot bi bil iz kamna. Njegov obraz je bil trd. Niti žilica na njem se ni zganila. Ni se začudil mrtiču. Iz oči mu je sijalo samo sovraštvo.

Stopil je od vrat in šel skozi sobo, ne da bi pogledal mrtvega Janeza. Odšel je v kamro, ne da bi rekel besedo. V kamri se je slekel in šel spat kakor da se ni zgodilo nič.

— In to naj bi bil oče?! — Tako so šepetali med seboj ljudje, ki so bili zbrani pri mrtiču. Micki in Francetu je leglo na dušo nekaj strašno težkega, neizrekljivega, neumljivega...

XII.

Zjutraj na vse zgodaj je prispel k Hribarjevemu oddeleku orožnikov, ki je štel poleg poveljni-

ka narednika Jerana, še tri može. Hiša je bila polna ljudi. Nekateri so ostali v hiši prav vso noč. Zlasti fantje in može,

„Dobro jutro!“ je prijazno pozdravil Jeran, ko je vstopil v sobo.

„Kje pa je tukaj kdo od domačih?“

„Gospodar leži, tukaj sva pa jaz in moja sestra Micka,“ je pojasnil France in stopil k orožniku.

„A tako, vi ste torej brat zastrupljenega in sestra!“ je rekel orožnik.

Oba hkratu sta prikimala.

„Vse druge prosim, da se za nekaj časa umaknete iz hiše, da bo preiskava končana,“ je prijazno ukazal narednik in pogledal po ljudeh.

Soba se je izpraznila. Ti dobri ljudje so se razšli po domovih s tiho željo, da bi Bog dal čim več sreče orožnikom, da bi našli pravega krivca.

„Če bomo koga potrebovali, bomo že poklicali!“ je še dodal narednik, ko so odhajali.

Ostali so samo še France, Micka, štirje orožniki in med svečami mrtvi Janez.

„Kje pa je gospodar?“ je znova vprašal Jeran.

„Sni: oče spi!“ je povedala Micka.

„Kje na, prosim?“ je vljudno vprašal orožnik.

„Tukajle, v kamri!“ je pojasnil France.

Narednik in še eden izmed orožnikov sta stopila v kamro. Za njima je šel še France. Hribar je mirno spal.

Orožnik je posvetil z električno lučjo.

Narednik je stopil k spečemu Hribarju in ga poklical. „Oče, oče! Vstanite! Takoj!“

Hribarja je klicanje skoraj zmedlo. Vendar je planil pokoncu. Široko je odprl oči, ko je zagledal pred sabo orožnike in za spoznanje pobledele. A takoj se je zbral.

„No, kaj je?“ je končno narejeno mirno dejal.

„Službeno smo primorani radi nenadne smrti vašega sina Janeza, da natančno preiščemo vašo hišo,“ mu je rekel Jeran. „Ker ste vi gospodar te hiše, morate biti pri preiskavi novzoč. Razumete?“

„No, no, če pa ni nič hujšega,“ je dejal Hribar „sem vam pa lahko takoj na razpolago.“

Hribar se je naglo oblekel.

Jeran je z natančno hišno preiskavo skušal ugotoviti, ali je Janez res izvršil samomor, ali pa ga je kdo drugi zastupil. Zato se je odločil, da najprej natančno preišče vso hišo, nato pa začne z izpraševanjem posameznikov, če bo to sploh potrebno.

„Prinesite luč, prosim!“ se je obrnil narednik do Franceta in Micka, ko je orožnika slišala je takoj prinesla v kamro petrolejko.

Orožniki so takoj pričeli s preiskavo. Najprej so preiskali kamro. Natančno so pregledali Hribarjevo posteljo, vse omare, in stene. Ničesar sumljivega niso mogli dobiti. Prav tako natančno so preiskali tudi sobo, v kateri je ležal Janez, nato vežo, kuhinjo in vse prostore v pritličju.

„In kje je spal Janez?“ je vprašal narednik.

„Gori, v podstrešni sobici!“ je hitro povedal Hribar.

Narednik Jeran, še en orožnik, Hribar in France so se napotili v podstrešno sobico, kjer sta bili postelji za Janeza in Franceta. Med tem se je že zdanilo in niso nič več rabili luči.

„Katero je Janezovo ležišče?“ je vprašal Jeran.

France je pokazal na preprosto, iz desk zbito posteljo, na kateri je bila plevnica z rjuhama in odejo.

Narednik je skrbno pričel odgrinjati Janezovo posteljo. Vzel je s postelje odejo in nato rjuh; dvignil je plevnico in pogledal pod njo. Pogled mu je takoj obstal na papirnatem zavojčku, ki je ležal na deskah.

„Kaj pa je to?“ je vprašal nekam sam zase. Prijel je zavojček in ga ogledoval od vseh strani. Napis na zavojčku je povedal vse: Pšenica proti podganam in mišim. Pod tem napisom je bilo le še nekaj navodil za uporabo. Spodaj: „Pazi, hud trup!“

(Dalje prihodnjič!)